

A background image of a foggy forest with bare tree branches. The fog is thick and white, obscuring the trees in the distance. The branches in the foreground are dark and silhouetted against the fog.

JAARVERSLAG

**MUSEUM
HEERENVEEN**

2022

INHOUDSOPGAVE

Inleiding	2
1. Bedrijfsvoering	3
2. Publiek	4
3. Tentoonstellingen	5
4. Activiteiten	11
5. Collectie	13
6. Onderwijs	16
7. Organisatie	19
8. Vrienden, Sponsors	20
9. Partners	20
10. Culturele codes	21
11. Financieel	22
12. Bestuursverslag	23

INLEIDING

Na een korte lockdown begon eind januari het museumjaar 2022. Het museum organiseerde maar liefst zes reguliere tentoonstellingen, zeven verkoop-tentoonstellingen in onze museumgalerie en één co-creatie project met het onderwijs. Dit bomvolle tentoonstellingsprogramma komt voort uit de verplichte coronasluitingen van afgelopen jaren. Een deel van de toen uitgestelde tentoonstellingen hebben we in 2022 opgepakt, vaak in aangepaste vorm.

In 2022 vierden we onze eigen collectie. Het museum bezit veel verborgen objecten; objecten die de depots om diverse redenen nauwelijks verlaten. Op 'Tussen prent en strip' zagen bezoekers zeldzame en zelfs unieke centsprenten die vanwege hun fragiele karakter niet geëxposeerd worden. Voor het samenwerkingsproject 'Stroomopwaarts' combineerde het museum de eigen collectie met betekenisvolle bruiklenen van partners én hedendaagse kunst. 'Traditie in textiel' gaf een mooi beeld van de dagelijkse dracht in de 19e eeuw. Voor 'Wettertoer' werden historische documenten en nooit eerder vertoond fotomateriaal gebruikt. De tentoonstelling 'Verhalen op de Fries klok' bestond geheel uit bijzondere bruiklenen maar met verwijzing naar de Friese klokken in de eigen collectie. De museumgalerie trok bijna het dubbele aantal bezoekers in vergelijking met 2021. Diverse kunstwerken vonden een nieuwe eigenaar. De commissie die het museum ontvangt wordt gebruikt voor de exploitatie en onderhoud van de galerie.

Naast het maken van tentoonstellingen organiseren we met veel plezier activiteiten waarmee we de cultuurhistorie van Heerenveen in het zonnetje zetten. Bezoekers genoten van onze educatieve activiteiten, lezingen en themabijeenkomsten. Het museum organiseerde twee vernieuwende activiteiten speciaal gericht op jongeren. Zo kwamen jongeren studeren voor hun tentamens in het Museumcafé en ontdekten ze onze verhalen tijdens de Friese Museumnacht.

Zonder de Gemeente Heerenveen zou Museum Heerenveen niet kunnen voortbestaan; we zijn de gemeente dankbaar voor hun betrokkenheid. Diezelfde dankbaarheid geldt voor de Vrienden van het museum.

De meeste dank zijn we verschuldigd aan onze vrijwilligers. We werken met vrijwilligers om onze ambities te bereiken en om betrokkenheid met de gemeenschap te houden. Museum Heerenveen staat midden in de samenleving en kan dit niet zonder de specifieke kennis die onze vrijwilligers meebrengen. Zij zorgen voor een correcte ontsluiting van de collectie, brengen specifieke kennis over oud-Heerenveen in en zorgen voor een gastvrij ontvangst van onze bezoekers. Onze vrijwilligers vormen het hart van onze organisatie.

Bestuur en directie, Museum Heerenveen

BEDRIJFSVOERING

Veiligheid

De jaarlijkse herhalingscursus bedrijfshulpverlening (BHV) en ontruimingsoefening hebben weer plaatsgevonden. Daaruit voortkomend zijn het calamiteitenplan en ontruimingsplan die voorzien in de bedrijfshulpverlening bijgewerkt waar dat nodig was.

RI&E

Om ervoor te zorgen dat werknemers gezond en veilig kunnen werken is in 2022 het risico-inventarisatie en -evaluatie (RI&E) geëvalueerd en geüpdatet. Met het opgestelde overzicht kan het museum gestructureerd de risico's aanpakken om zo de kans op arbeidsgerelateerde gezondheidsklachten en ongevallen tot een minimum te beperken.

Gebouwen en terreinen

De panden waarin het museum gehuisvest is, zijn eigendom van de gemeente Heerenveen. De exploitatie van het gebouw, de verhuur, wordt in opdracht van de gemeente gedaan door de beheerstichting De Heerenveense School (DHS). Het pand is sterk verouderd en daardoor duur, daar heeft het museum last van. De situatie is financieel niet houdbaar en milieutechnisch niet wenselijk. Noodzakelijke renovatie/herontwikkeling van het pand wordt al jaren uitgesteld.

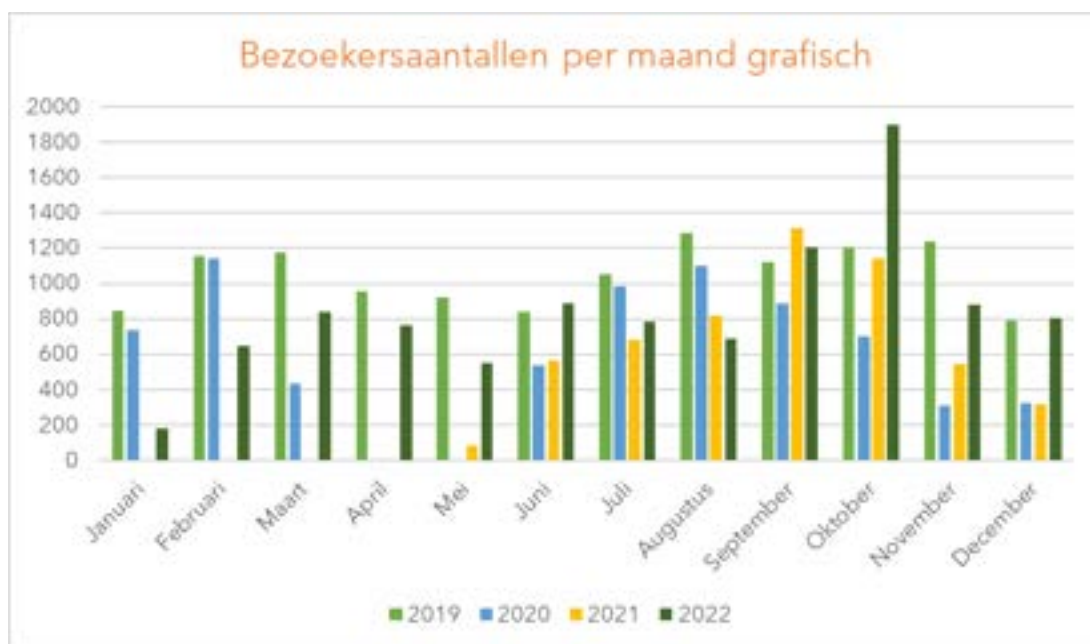
Beheersstichting DHS heeft aangegeven te willen stoppen met de exploitatie van het gebouw. Gemeente Heerenveen gaat de verhuurders- en beheerdersrol oppakken per 1 januari 2023. Het museum, als uitvoerder van diverse beheerstaken, heeft gedurende het jaar een ondersteunende rol gespeeld bij de overdracht tussen de beide partijen.

PUBIEK

De beperkende coronamaatregelen en verplichte sluitingen van het museum zorgden voor een dieptepunt in de bezoekersaantallen. In 2022 zien we een groei. Bezoekers weten ons weer te vinden. Na de zomervakantie is er een toename in de verkoop van Museumkaarten en daarmee ook in het aantal bezoeken.

JAAR	2022	2021	2020
Aantal bezoekers	10.127	5.875	7.145

Bezoekersprofiel

Tickets	2022	Bedrag	2021	Bedrag
Losse verkoop	743	€ 4991,75	478	€ 3.042,03
Museumkaarten	3116	€ -	1747	€ -
Groep en activiteiten	614	€ 2340,00	550	€ 631,50
Kinderen en jongeren	219	€ 289,25	109	€ 172,25
Onderwijs	516	€ 905,00	405	€ 30,00
Bibliotheek	4	€ -	15	€ -
MuGa	437	€ -	229	€ -
Relaties	364	€ -	53	€ -
VVV bezoekers	4114	€ -	2289	€ -
Totaal	10.127	€ 8.525,00	5.875	€ 3.875,78

TENTOONSTELLINGEN

Kunst in Opstand (206 bezoekers)

14 november 2021 t/m 16 januari 2022

Aanknopingspunt voor de tentoonstelling is het 'liber amicorum' (vriendenalbum) dat de socialistische voorman Ferdinand Domela Nieuwenhuis op 1 april 1904 kreeg aangeboden. In het album zijn 56 bijdragen van toenmalige geëngageerde schrijvers en kunstenaars opgenomen. In navolging van de kunstenaars in 1904 tonen 8 maatschappelijk betrokken hedendaagse kunstenaars werk waarin een actueel maatschappelijk vraagstuk aan de kaak gesteld wordt. De thema's zijn o.a.: racisme, seksisme, feminisme, klimaatverandering, milieu, migranten en ouderdom/eenzaamheid. In samenwerking met Galerie Forma Aktua in Groningen.

Tussen Hemel en Aarde (25 bezoekers)

16 januari t/m 27 februari 2022 MUGA

Tussen Hemel en Aarde is de titel van de tentoonstelling van Geertje de Boer, Marjo Postma en Sjoukje Iedema. De titel verwijst naar een veel gebruikte uitspraak voor situaties die we maar moeilijk kunnen begrijpen of verklaren. De Boer, Postma en Iedema onderzoeken hun omgeving en vertalen deze en hun zoektocht in het werk.

Tussen prent en strip (642 bezoekers)

29 januari t/m 3 april 2022

Centsprenten zijn een goedkope vorm van massadrukwerk, bedoeld voor kinderen en de onderste lagen van de samenleving. Ze worden wel gezien als een voorloper van het hedendaagse stripverhaal. Museum Heerenveen heeft ongeveer 225 van dergelijke prenten in de collectie. De tentoonstelling 'Tussen prent en strip' toont een selectie van de meest bijzondere, herkenbare en verrassende prenten. Daarmee biedt de tentoonstelling een boeiend inkijkje in de interesses van kinderen en gewone mensen in de achttiende en negentiende eeuw.

Spiegelen (168 bezoekers)

6 maart t/m 10 april 2022, MUGA

Hieke Luik en Ingrid Simons reageren in hun werk op het werk van Jan Mankes. De kunstenaars hebben zich laten inspireren en spiegelen op hun eigen manier met hun werk de beroemde kijk van Mankes op de Friese natuur. Ze maken de wereld om ons heen tastbaar zonder letterlijk naar een bestaand landschap te verwijzen. Ervaar de natuur als sculptuur en structuur.

e wieg gelegd

TENTOONSTELLINGEN

Stroomopwaarts (716 bezoekers)

16 april t/m 3 juli 2022

Stroomopwaarts is een multidisciplinaire tentoonstelling waarin verschillende kunstvormen samenkomen binnen hetzelfde thema. Museum Heerenveen legt hiermee de link tussen de eigen cultuurhistorische collectie en hedendaagse kunst. Deelnemende kunstenaars zijn Krijnie Beyen, Johannes Bosgra, Rien Broekhuijsen, Flos Pol en Gerwald Radsma. Stroomopwaarts is een samenwerking tussen vijf musea in Zuidoost Friesland: Museum Opsterlân, Museum Heerenveen, Vlechtmuseum, Museum Dr8888 en Museum Belvédère.

Andere werkelijkheid

22 april t/m 4 september 2022

Dit is een andere werkelijkheid, de studenten van het Friesland College hebben een coronagerelateerde foto expositie gemaakt. Met deze expositie willen ze een goed beeld creëren van hoe zij de coronatijd hebben ervaren. Deze foto's nemen de bezoeker mee door deze onwerkelijke periode. Deze tentoonstelling is genomineerd voor de LC Awards. Met deze award zet de Leeuwarder Courant jaarlijks opvallende prestaties in mbo, hbo en wo in de schijnwerpers.

Frjemde Fjilden (61 bezoekers)

24 april t/m 5 juni 2022, MUGA

In 'Frjemde Fjilden' vervolgt Jan Enno de Jong zijn weg die hij met zijn beeldende werk al jaren volgt. Hij toont de beschouwer locaties, plekken, in de meeste gevallen in een landschap of veld. Het zijn plekken die dichtbij hem staan omdat hij deze kent uit zijn jeugd of plekken die hij heeft ontdekt tijdens fietstochten in het Spaanse landschap.

Van Harten en Van Bakel (7 bezoekers)

19 juni t/m 31 juli 2022, MUGA

Ineke van Harten en Simone van Bakel dwingen de beschouwer dichterbij het werk te komen. Voor beide kunstenaars is het materiaalgebruik zowel kenmerkend als leidend. Maar beide kunstenaars zorgen ook voor verwarring. Het gebruikte materiaal doet denken aan iets dat het (mogelijk) niet is: landschappen, lichaamsdelen, verre sterrenstelsels en vertalingen van duizenden verhalen.

Traditie in textiel (837 bezoekers)

16 juli t/m 2 oktober 2022

Museum Heerenveen pakt uit met een keur aan textiel, sieraden en accessoires uit de uitgebreide textielcollectie van het museum. Kledingstukken die meestal door nijvere vrouwenhanden werden vervaardigd en kunstig gemaakte traditionele voorwerpen tonen de gebruiken in het dagelijks leven. Wat droegen gezinsleden zoal thuis, op school, in de kerk, op een feestje en in de rouw. Van rijkversierde babymutsjes en hoge hoeden tot versierde schorten en charmante zijden jurken.

TENTOONSTELLINGEN

Wettertoer (477 bezoekers)

23 juli t/m 25 september 2022

Hoe je Heerenveen voor 1980 ook benaderde, altijd was er de watertoren van Heerenveen. Zowel de bouw als sloop van de toren heeft in Heerenveen op veel gebieden commotie veroorzaakt en enorme gevolgen gehad voor het stadsbeeld van Heerenveen. De tentoonstelling 'Wettertoer' brengt de turbulente geschiedenis van de geliefde toren in beeld met nooit eerder getoond materiaal.

Gerrit Terpstra: 69 (89 bezoekers)

14 augustus t/m 25 september 2022, MUGA

Het begrip 'tijd' speelt een grote rol in het werk van Terpstra. Hij is onlangs gestart met een onderzoek naar zijn eigen vroegere werk. Het resultaat is te zien in de vorm van een soort laboratorium/werkplaats op deze tentoonstelling.

Hanneke Giezen (35 bezoekers)

9 oktober 2022 t/m 20 november 2022, MUGA

Hanneke Giezen doet alles om schoonheid te etaleren. Maar de versieringen zijn te overdadig, het glazuur te wild en de vormen asymmetrisch. Dit porselein is onbruikbaar, louter bedoeld om mooi weg te zetten en er verliefd naar te kijken.

Verhalen op de Friese klok (1565 bezoekers)

15 oktober 2022 t/m 8 januari 2023

Historische klokken zijn fascinerend. Niet alleen vanwege het uurwerk, maar zeker ook door het ontwerp ervan. Deze klokken vertellen met hun bijzondere wijzerplaten een stuk geschiedenis van meer dan 150 jaar Friesland. In vier thema's - geschiedenis, economie en arbeid, mythes en religie en een bijzonder mechaniek - wordt de geschiedenis tot leven gebracht.

Reinder Ourensma (41 bezoekers)

4 december 2022 t/m 8 januari 2023

Reinder schildert op eigen minutieuze wijze het ongerepte oude, zwijgend aanwezige Keltisch Ierse landschap. In de MUGA laat hij ook impressies van het Friese landschap zien, met name van het Waddeneiland Ameland.

ACTIVITEITEN

In 2022 werden de coronamaatregelen langzaam maar zeker afgeschaft, waardoor veel evenementen en activiteiten weer konden doorgaan. Het museum organiseerde activiteiten voor uiteenlopende doelgroepen.

De eerste maanden van 2022 konden nog niet alle activiteiten doorgang vinden. De Ferdinand Domela Nieuwenhuisdag 2021, die steeds werd uitgesteld, werd uiteindelijk online gehouden op zondag 30 januari 2022. Homme Wedman gaf een lezing over het strijdlied. Koor De Reade Hoeke ontving de FDN-penning en trad op.

Zoals velen waren wij diep geschokt door de ontwikkelingen in Oekraïne. Om de inwoners te steunen bedacht de Museumvereniging ♥rt for Ukraine!, een actie die wij van harte ondersteunden. Daarom doneerde Museum Heerenveen de vrijwillige bijdrage van onze bezoekers op 4, 5 en 6 maart aan Giro 555 van de Samenwerkende Hulporganisaties voor de opvang van Oekraïense vluchtelingen.

Open je wereld tijdens de Nationale Museumweek, 4 t/m 10 april 2022. Wij vroegen bezoekers: waar doe jij inspiratie op? En daagden bezoekers uit om uit hun dagelijkse patroon te stappen en zicht te laten verwonderen.

Van 14 tot en met 17 juni werden in het Museumcafé en de Museumbibliotheek studieplekken gerealiseerd waar studenten zich kunnen voorbereiden op de toetsweek: Studeren tussen de kunst. Studenten mochten in deze week op vertoon van hun studentenpas gratis de tentoonstellingen bekijken.

Op 3 september was het feest tijdens het UitFestival feest in Museum Heerenveen! Er waren fashiontalks bij de textieltentoonstelling. In de beeldentuin konden kinderen hun (groot)ouders uitdagen voor megaspelletjes, dansen, spelen, graven en bouwen. Gastspreker Bert Looper nam de bezoekers mee op een reis door de tijd door het werk van Gerrit Terpstra in de MUGA.

Het thema van Open Monumentendag was 'duurzaamheid'. Onder de slogan 'Mijn monument is jouw monument' wil Museum Heerenveen samen met het lokale comité en overige monumenten binnen de gemeente een zo breed mogelijk publiek kennis laten maken met het bijzondere Heerenveense cultureel erfgoed.

ACTIVITEITEN

Museum Heerenveen deed mee aan de eerste Museumnacht FRL. Op 17 september openden we de deuren van het museum van 19.00 – 00.00 uur. Met een avontuurlijk programma ging het museum het experiment aan. Er waren tal van activiteiten zoals een silent disco met cocktailbar, een duurzame modemarkt en diverse optredens, muziek, performances, artiesten en sprekers. De Museumnacht FRL is een samenwerking tussen 19 musea en de Museum Federatie Fryslan.

In het kader van de Maand van de Geschiedenis vonden in het museum twee lezingen plaats. Op 5 oktober gaf Karst Berkenbosch een lezing over de Friese Waterlinie: Rampjaren: 1672 en 1673. Op 28 oktober gaf Sunny Jansen een lezing over Albertine Agnes. Deze lezingen werden georganiseerd in samenwerking met de Stichting Historie Heerenveen en Vrienden van Museum Heerenveen.

Het Ferdinand Domela Nieuwenhuis Fonds organiseerde in samenwerking met Museum Heerenveen op zondag 9 oktober de jaarlijkse Ferdinand Domela Nieuwenhuis-dag. Filosoof en schrijver Roger Jacobs gaf een lezing over het municipalisme. Zangduo Your Local Pirates (Joke Kaviaar en Peter Storm) verzorgden het optreden en ontvingen de FDN-penning.

Op 27 oktober 2022 was het precies 40 jaar geleden dat het cultuurhistorische museum van Heerenveen is opgericht. Om dat te vieren waren er diverse activiteiten tussen 27 en 30 oktober. Ter gelegenheid van het jubileum toonde het museum in de centrale hal een pop-up fototentoonstelling over de eigen historie. Bezoekers kregen een speciaal voor het museum ontwikkelde jubileumlekkernij bij de koffie.

Kerstliefhebbers konden eindelijk hun hart weer ophalen in Museum Heerenveen tijdens Kerst in het museum. Het statige herenhuis en de aangrenzende oude school waren voor de gelegenheid omgetoverd tot een sfeervol museum. In diverse zalen stonden rijkversierde kerstbomen en kerstversiering. De tafels in de sfeerkamers waren gedekt met het mooiste servies en winterse lekkernijen, sfeerverlichting, groenguirlandes en kransen langs de schouwen, stoven met theeketeltjes brachten de bezoekers terug naar de kersttijd van weleer.

COLLECTIE

Collectievorming

Museum Heerenveen zorgt goed voor de collectie. Verantwoord ontsluiten, presenteren en beheren hebben voortdurende aandacht. De collectie en zorgvuldig beheer daarvan blijft de kern voor het museum. Het museum zal zich daarom altijd inspannen voor het verbeteren van de collectie door acquisitie, ontzamen en restauratie. Alle aanbiedingen worden getoetst aan de acquisitievoorwaarden die beschreven staan in het collectiebeleid. Het museum heeft bijna 17.000 objecten en ruim 32.000 foto's, dia's en glasnegatieven. Daarnaast beschikt het museum over een uitvoerig documentatiecentrum met archiefstukken en boeken.

In december 2021 heeft het museum dankzij steun van het Mondriaanfonds een conservator kunnen aantrekken. mevr. Knoop heeft in 2022 gewerkt aan drie speerpunten:

1. Inhoudelijke voorbereiding en uitvoering van tentoonstellingen;
2. Impuls geven aan de zichtbaarheid van de collectie op o.a. social media;
3. De textielcollectie van het museum waarderen en evalueren. Knoop is gespecialiseerd in mode en textiel en heeft in kaart gebracht welke textiele objecten Museum Heerenveen in de collectie heeft (ca. 1200 objecten), welke objecten relevant zijn voor de collectie en welke stukken van het museum in aanmerking komen voor afstoting. Dankzij deze inzichten kan het museum de collectie beter beheren en daarmee ook conserveren voor de toekomst.

Digitalisering

Het museum heeft het jaar vol ingezet op digitalisering en verbetering van de reeds gedigitaliseerde gegevens. Ontsluiting van de stukken in het documentatiecentrum en de FDN-collectie hebben prioriteit. Archiefmateriaal is in het verleden nauwelijks ontsloten, dus daar dienen flinke stappen gemaakt te worden. Een omvangrijke en lastige klus. Vrijwilligers hebben een mooie start gemaakt met de ontsluiting.

Collectiedienstverlening

Onze collectiebeheerder ontvangt jaarlijks vele vragen en verzoeken met betrekking tot de collectie van het museum. Het gaat om aanvragen voor beeldmateriaal, vragen over de collectie en bruikleenverzoeken.

AANWINSTEN

Museum Heerenveen heeft in 2022 zeven objecten kunnen toevoegen aan de collectie. Waaronder een unieke staatklok uit 1835 van Jacob de Looze, logementhouder en fabriceur te Heerenveen. Kunstschilder Eiko Weier schonk het museum het werk 'Landschap met een gezicht op het kerkje van Brongersga'.

Voor de Ferdinand Domela Nieuwenhuis collectie ontving het museum een portret van Domela en een Duitstalige versieafdruk van 'Der Triumph der Arbeit -De triomf van de arbeid' uit 1891, van de bekende kunstenaar Walter Crane (drukker Henrich Scheu). Ook ontving het museum divers foto- en archiefmateriaal waaronder een toevoeging aan het archief 'Imke Klaver' (vrij-socialistische landarbeidersvoorman en Fries volksdichter uit Nieuwehorne.)

Bijzonder zijn de twee objecten die herinneren aan de Tweede Wereldoorlog in Heerenveen. Het museum heeft weinig objecten die het oorlogsverhaal van Heerenveen vertellen en is daarom verguld met deze toevoegingen. Het ene betreft een boek 'Metamorfosen' van Ovidius, dat beschadigd werd door een granaatscherf bij de bevrijding van Tjalleberd.

Het ander het zakhorloge van Salomon en Jeltje van Loon dat tijdens de oorlog in beheer werd gegeven aan Geisje van der Veen-Van Sloten. Geisje had destijds een wijnhandel aan de Herenwal, pal naast de vroegere synagoge. Jeltje van Loon zou het horloge na de oorlog weer ophalen, maar kwam nooit terug. Het echtpaar werd op 23 november 1942 in de gaskamers van Auschwitz vermoord. Geisje heeft het horloge altijd bewaard. Haar schoonkleindochter, Lydia Jensma- Felix, is op zoek gegaan naar de familieleden van Jeltje om het horloge terug te geven. De familie was van mening dat het horloge in Heerenveen moest blijven als tastbare herinnering aan de gruwelijkheden tegen de Joden tijdens de oorlog en schonk het horloge op 12 april 2022 aan Museum Heerenveen. Deze schenking is tot stand gekomen met hulp van de Stichting Historie Heerenveen.

Met dank aan de Vereniging van Vrienden kon het museum een unieke zilveren brandewijnkom toevoegen aan de collectie. De met gravures gedecoreerde achtkantige brandewijnkom is in 1677 gemaakt door Feye Gerlofs. Het historisch en iconisch belang van de kom ligt met name in de zeldzaamheid van in Heerenveen gemaakt én gekeurd zilver uit deze periode, en in de geringe omvang van het oeuvre van de zilversmid. Het is zeer onwaarschijnlijk dat het museum binnen afzienbare tijd weer de kans krijgt een object met deze combinatie van eigenschappen te verwerven: Heerenveense smid, Heerenveens keur, hoge kwaliteit en in zeer goede conditie. Het museum is de Vrienden erg dankbaar voor de aanschaf van dit unieke object.

De collectie Heerenveens zilver is één van de kerncollecties van het Museum Heerenveen, en bestaat uit 67 in Heerenveen vervaardigde zilveren objecten, gemaakt tussen 1616 en 1813. Daarnaast beheert het museum een aantal langdurige bruiklenen van 17e-eeuws kerkzilver.

ONDERWIJS

Na drie jaar met de beperkingen waren scholen in 2022 eindelijk weer volledig open. Voor het onderwijs en veel kinderen betekende dit een hernieuwde kennismaking met buitenschools leren, waaronder in ons museum. Museum Heerenveen heeft zich ingezet om deze kinderen een inspirerende, uitdagende, leuke en leerzame ervaring te bieden die aansluit bij het huidige onderwijs en de behoeften van de kinderen van nu. In 2022 heeft het museum maar liefst 735 kinderen en jongeren weten te bereiken, zowel tijdens schoolbezoeken als individuele bezoeken. Dit is een prestatie waar we trots op zijn! We hebben een omgeving gecreëerd waarin kinderen kunnen groeien, leren en genieten van kunst en cultureel erfgoed.

Museumaanbod voor het onderwijs

De museumlessen worden continue geëvalueerd zodat ze beter aansluiten bij het onderwijs en de behoeften van leerlingen. Zo hebben we de workshops Speelgoed en Spelletjes en Bij Pake en Beppe op Zolder aangepast aan de kortere spanningsboog van leerlingen. In 2022 hebben 204 leerlingen deelgenomen aan deze museumlessen.

We hebben nieuwe vakoverstijgende museumlessen ontwikkeld, zoals SOS een spreekbeurt!. Deze museumles biedt leerlingen op een speelse manier de mogelijkheid om hun presentatievaardigheden te ontwikkelen, terwijl ze tegelijkertijd bezig zijn met het cultureel erfgoed van hun omgeving. Inmiddels zijn 21 leerlingen van groep 5/6 van het Vogelnest echte presentatie-experts. De museumles Is dat nou Kunst!? wordt aangepast aan de wisseltentoonstelling van dat moment. In deze museumles gaan leerlingen aan de slag met het thema, materiaalgebruik, gedachtegoed, werkwijze en/of verhaal van de tentoonstelling.

Om ervoor te zorgen dat het vernieuwde educatieve aanbod terecht komt bij het bij het onderwijs, hebben we een onderwijsbrochure ontwikkeld. Hiervoor heeft onze educatiemedewerker behoeftegesprekken gevoerd met het onderwijs. Daarnaast zijn we gestart met een digitale educatieve nieuwsbrief, waarmee we scholen op de hoogte houden van de ontwikkelingen in ons aanbod en tevens tips en tricks delen voor het geven van erfgoed- en geschiedenislessen. Op deze manier blijven we actief contact leggen met het onderwijs.

Speerpunt van het museum is dat op het gebied van onderwijs het museum niet alleen voor, maar vooral mét het onderwijs werkt. Drie groepen studenten van de opleiding Communicatie en Multimedia Design van NHL Stenden hebben gewerkt aan een educatieve ervaring rondom het gedachtengoed van Ferdinand Domela Nieuwenhuis, specifiek gericht op leerlingen van groep 7 en 8 van het po en klas 1 en 2 van het vo. Deze producten zijn tijdens het ontwerpproces getest en voorzien van feedback door de 28 leerlingen van de kinderinnovatie raad van scholen gemeenschap Ambion. Onze bestaande samenwerking met het onderwijs en culturele partners, het leerecosysteem, krijgt in 2022/2023 een vervolg.

ONDERWIJS

Bezoekers met kinderen

Het museum heeft speciale aandacht voor kinderen die het museum bezoeken samen met hun begeleiders. Met name het samen leren en ontdekken is een speerpunt. Afgelopen jaar hebben we diverse activiteiten georganiseerd om deze doelgroep te betrekken.

In de voorjaarsvakantie vonden 46 kinderen tijdens Help Pake en Beppe de vakantie door een tijdscape met oude voorwerpen, waarbij ze moesten achterhalen uit welk jaar deze afkomstig waren.

In de meivakantie stond Museum Heerenveen in het teken van water. Door het hele museum konden kinderen activiteiten doen rond het thema water. Denk aan klunen in de sportzaal, vissen in de Oranjewoudzaal en het spelletje pim-pam-petfles bij pake op zolder.

De digitale wanden waren twee weken te zien en te testen in Museum Heerenveen. Dit is een project waar volksverhalen en digitaal erfgoed spelenderwijs ontdekt worden via een app. De verhalen en games kun je thuis spelen met de (klein)kinderen.

Tijdens de Nationale Archeologiedagen konden kinderen in de huid kruipen van een archeoloog en onderzoek doen naar gevonden diggelgoed.

Tijdens de Friese Museumnacht 2022 was Museum Heerenveen het enige museum met een speciaal programma, waaronder een silent disco, voor kinderen.

Een goed bezochte activiteit was de spannende Coole Kidsnacht, waar 52 kinderen samen met hun begeleiders gewapend met zaklampen de museumbeveiliger moesten helpen om de resetcode van het alarm te vinden.

Om het museum nog toegankelijker te maken voor kinderen, ontwikkelt Museum Heerenveen vanaf medio 2022 een educatief programma bij elke wisseltentoonstelling. Dit programma bestaat altijd uit een actieve kijkopdracht en een maakopdracht. Daarnaast streven we ernaar om per tentoonstelling een apart gedeelte in te richten speciaal voor kinderen, waar ze kunnen experimenteren en actief bezig kunnen zijn.

ORGANISATIE

In 2022 had het museum op 31 december 2022 een professionele kern van 6 medewerkers. Samen werkten zij 3,8 fte voor Museum Heerenveen. Het museum had in 2022 twee stagiaires en 50 vrijwilligers.

Bestuur

Het bestuur van de stichting Museum Heerenveen (onbezoldigd) bestond op 31 december 2022 uit:

Dhr. H. ten Hulscher, voorzitter

Dhr. B. Benthem, secretaris

Dhr. T. Hiemstra, penningmeester

Dhr. R. Tamourt, lid

Vacature, lid

Personeel

Het personeel van stichting Museum Heerenveen (bezoldigd) bestond op 31 december 2022 uit:

Dhr. P. Appelhof, technische dienst (0,88 fte)

Mevr. G. Hornstra, coördinator vrijwilligers (0,55 fte)

Mevr. M. Jacobs, medewerker educatie (0,72 fte)

Mevr. F. Knoop, conservator, (0,66 fte)

Mevr. C. Oord, financieel administratief medewerker (0,11 fte)

Mevr. L. Palil-Trip, directeur / conservator (0,88 fte)

Vrijwilligers

In 2022 waren bijna 50 medewerkers (vrijwillig) werkzaam voor het museum.

Vrijwilligers zijn de spil van het museum. Zonder de constante en enthousiaste inzet van deze museummedewerkers zou het museum niet al haar taken kunnen uitvoeren. Via de vrijwilligerscentrale komen er geregeld nieuwe vrijwilligers/medewerkers naar het museum. Zij reageren n.a.v. een gespecificeerde oproep via de site van de vrijwilligerscentrale.

C. Akeman, M. van Ameijde, F. Bakker, F. v.d. Berg, K. v.d. Berg, G. van Bergen, I. Blom, M. Boltje, A. van Dijk, A. Elzinga, H. Faber, A. Gootzen, F. de Groot, Y. Guyt, A. Hartsuiker, Y. Hartsuiker, F. Hijlkema-Schaap, E. Hoeksma-Schippers, L. Hoekstra, M. Horlings, R. Huizenga, J. de Jong, H. Kok, M. Koops, F.P. Kramer, T. van der Laan, C. Lantermans, R. Leenes, G. Luinstra, W. van der Meulen, H. Pander, A. Piek, G. Ploegsma, Ch. de Ruiter, P. Schoen, H. Scott-Huisman, I. Schouten, C.H. van de Vooren, J. de Vries, R. Vriesinga, E. de Weerd, A. Wielenga, S. Wille, J. Zwolle

Stagiairs

Mevr. M. Holwerda, Afstudeerstage Communicatie & Multimedia Design, NHL Stenden

Dhr. E. Rozenberg, Afstudeerstage Communicatie & Multimedia Design, NHL Stenden

VRIENDEN EN SPONSORS

Het museum heeft een zeer betrokken vriendenclub van ruim 950 particuliere en zakelijke vrienden die het museum steunen met aankopen van collectie en bijdragen aan het verbeteren van de presentaties. We zijn de vrienden zeer dankbaar voor alle hulp en investeringen die het museum in 2022 mocht ontvangen.

Het vriendenbestuur bestond per 31 december 2022 uit:

Vacature, voorzitter

Dhr. A. Borms, penningmeester

Dhr. G. Boeters, secretaris

Mevr. H. Huizenga, lid

Mevr. P. Sloot, lid

Dhr. C.H. van de Vooren, lid

Sponsors, subsidieverstrekkers en fondsen

het museum heeft ook in 2022 weer diverse instellingen en organisaties bereid gevonden te investeren in het museum. Het museum is hen zeer dankbaar voor hun bedrage.

Gemeente Heerenveen, Provincie Friesland, Mondriaan Fonds, Iepen Mienskipfûns Zuid Oost Friesland, Regiofûns Zuid Oost Fryslân, Arcadia, Tresoar, St. Echtelieden Heida-Faber Fonds en P.W. Janssen's Friesche Stichting.

PARTNERS

Museum Heerenveen biedt mensen plezier, vrijetijdsbesteding, nieuwe inzichten en verrassende ervaringen en draagt bij aan zelfontplooiing, participatie en ontmoeting. Het museum geeft een impuls aan het toerisme en de economie van Heerenveen en is daarmee een belangrijke vestigingsfactor voor bewoners en bedrijven.

Om meerwaarde te kunnen creëren voor inwoners, toeristen en dagrecreanten is samenwerking en partnership "core business" voor Museum Heerenveen. We onderscheiden 4 vormen van samenwerking.

- 1) Samenwerking met collega regionale musea;
- 2) Samenwerking met onderwijsinstellingen;
- 3) Samenwerking met andere culturele partners in de regio;
- 4) Samenwerking met brancheorganisaties.

Met de 'Samenwerkende partners Heerenveen' (Posthuis Theater, Bibliotheken Mar en Fean en Ateliers Majeur) heeft het museum ook in 2022 weer mooie culturele producten weten neer te zetten. Meer hierover is te lezen in het jaarverslag 2022 van de samenwerkende partners.

CULTERELE CODES

Gouvernance code Museum Heerenveen

Museum Heerenveen past de principes en aanbevelingen van de Governance Code Cultuur 2019 (hierna: GCC) integraal toe. De directie van Museum Heerenveen is verantwoordelijk voor het naleven van de GCC en de verankering in de organisatie.

Code Diversiteit en Inclusie

Museum Heerenveen onderschrijft de Code Diversiteit en Inclusie. Museum Heerenveen is van en voor iedereen. Het museum streeft ernaar de diversiteit op het gebied van programma, personeel, publiek en partners te vergroten.

Fair Practice Code

Museum Heerenveen onderschrijft de Fair Practice Code en staat voor een eerlijke, duurzame en transparante bedrijfsvoering. We houden respectvol, solidair en in vertrouwen rekening met elkaars belangen ten dienste van een sterke sector die de potentie en kansen van makers ten volle benut en doet renderen.

FINANCIEEL

Museum Heerenveen sluit boekjaar 2022 (januari t/m december) positief af. Dankzij royale steun van het Mondriaan fonds bleven de gestegen loonkosten behapbaar. Vanwege pensionering van de medewerker financiën heeft het museum een externe boekhouder ingeschakeld voor de financiële administratie. De overige bedrijfskosten zijn daardoor toegenomen. Door de verplichte coronasluitingen in afgelopen jaren zijn veel tentoonstellingen uitgesteld. In 2022 heeft Museum Heerenveen meer tentoonstellingen dan anders weten te programmeren. Diverse fondsen maakten het uitgebreide tentoonstellingsprogramma mogelijk.

BALANS PER 31 DECEMBER 2022

	31-dec-2022	31-dec-2021
ACTIVA	€	€
Vaste activa		
Materiele vaste activa	13.420	12.787
Vlottende activa		
Voorraden	8.547	6.764
Vorderingen	30.572	29.516
Liquide middelen	207.955	284.620
Totaal activa	260.494	333.671
PASSIVA		
Bestemmingsreserves	208.685	149.689
Bestemmingsfondsen	-	87.224
Kort lopende schulden	51.809	96.758
Totaal passiva	260.494	333.671

WINST- EN VERLIESREKENING OVER 2022

	2022	2021
	€	€
Baten voor leveringen	29.989	19.897
Subsidie	445.739	435.162
Giften en sponsoring	25.236	15.602
Overige baten	39.030	36.504
Activiteitenlasten	53.620	43.688
Bruto exploitatieresultaat	486.374	463.477
Kosten		
Personeelskosten	162.914	153.806
Afschrijvingen	6.151	1.046
Huisvestingslasten	245.055	264.563
Verkoopkosten	5.475	3.954
Overige bedrijfskosten	60.505	30.766
Beheerslasten	480.100	454.135
Exploitatieresultaat	6.274	9.342
Rente baten en lasten	-933	-1.067
Resultaat	5.341	8.275

BESTUURSVERSLAG 2022

Algemene toelichting

Stichting Museum Heerenveen is statutair gevestigd in Heerenveen.

De stichting heeft ten doel het inrichten en exploiteren van een algemeen streekmuseum. Bij het inrichten en exploiteren van het algemeen streekmuseum richt de stichting zich zoveel mogelijk op de plaats Heerenveen en haar omstreken, voor zover deze op grond van de historische ontwikkelingen behoren tot haar culturele en economisch verzorgingsgebied. De stichting bevordert of doet bevorderen de historische, sociale en culturele kennis van Heerenveen en haar omstreken.

Het stichtingsbestuur bestaat uit tenminste drie onbezoldigde bestuursleden. Museum Heerenveen volgt het bestuursmodel. In het bestuursreglement zijn de toedeling van de toezichthoudende taken, de bestuurlijke taken, de aan de directie gedelegeerde taken en verantwoordelijkheden, en de bijpassende bevoegdheden vastgelegd.

De directeur/conservator is verantwoordelijk voor het dagelijkse bestuur van het museum. Arbeidsvoorwaarden van de betaalde krachten zijn conform de Cao Gemeenten - VNG.

Strategisch beleid

Het beleid van het Museum met betrekking tot het vrij besteedbaar vermogen is het investeren van het beschikbare vermogen in het moderniseren van het museum. Een voordelig resultaat zal worden toegevoegd aan de bestemmingsreserves, mits de omvang van het resultaat licht positief is. Nadelige resultaten zullen ten laste worden gebracht van de algemene reserves.

Toepassing Governance code Cultuur

Museum Heerenveen past de principes van de Governance Code Cultuur toe. Het bestuur legt jaarlijks verantwoording af middels dit bestuursverslag en een door een gecontroleerde jaarrekening te publiceren. Tevens volgt het museum de Fair Practice Code en Code inclusie en diversiteit.

Wijze waarop de organisatie overleg heeft gevoerd met de interne en externe belanghebbenden

Bestuurders zorgen voor een cultuur van openheid en aanspreekbaarheid binnen de organisatie. Zo zijn bestuursleden regelmatig aanwezig en aanspreekbaar op de werkvloer. Het bestuur heeft een vertrouwenspersoon benoemt die door de hele organisatie kenbaar is gemaakt. Het bestuur bevordert goede wederzijdse betrekkingen met externe belanghebbenden. Het bestuur e/o de directie voert periodiek overleg met de lokale overheid, collega culturele instellingen, gelieerde organisaties en met het bedrijfsleven. Het periodiek overleg is gericht op het verwerven van vertrouwen, draagvlak en legitimiteit.

Risicobeheersing en interne controle

Het bestuur is verantwoordelijk voor de naleving van wet- en regelgeving, het zakelijk beleid en het beheersen van de risico's die verbonden zijn aan de activiteiten van de organisatie en haar medewerkers. Het bestuur handelt als goed werkgever; het schept de randvoorwaarden voor een goede en veilige werkomgeving. Daartoe heeft zij ook dit jaar een RI&E inspectie uitgevoerd. De wijzigingen zijn verwerkt in het RI&E plan. Ook het vrijwilligersbeleid en huishoudelijk reglement zijn in 2022 herzien.

Bestuursfunctioneren

Het bestuur rapporteert conform het vooraf opgestelde vergaderschema binnen het bestuur over contacten met de externe belanghebbenden. Dit gaat om de aard, inhoud en resultaat van deze contacten. Bestuur heeft ook dit jaar haar functioneren geëvalueerd. Hieruit is gebleken dat bestuurders zonder last van ruggenspraak vrij kunnen besturen, en zich ook veilig voelen om die verantwoordelijkheid naar eer en geweten uit te voeren. Bestuurders zorgen dat zij goed toegerust zijn voor een adequate vervulling van hun functie en blijven daartoe steeds aan hun eigen ontwikkeling werken.

Om mogelijke belangen verstrengeling te signaleren, en ongewenste belangenverstrengeling te vermijden hebben bestuursleden de opgestelde lijst met (neven) functies geactualiseerd en open besproken tijdens de bestuursevaluatie. Hier is niet uit gebleken dat bestuurders nevenfuncties hebben die tot ongewenste belangen verstrengeling leiden. Nieuwe (neven) functies worden tijdens een bestuursoverleg aangekondigd en besproken.

Bestuurlijke voornemens

Museum Heerenveen ligt op een vernieuwende koers en geeft gestaag gestalte aan de geformuleerde zes ambities voor de toekomst.

1. Realiseren het museum 3.0: innovatief en flexibel. 2. Vergroten van het operationele budget door het rekruteren van extra financiële geldstromen. 3. Het beheren, behouden en tonen van het verhaal van Heerenveen blijft kernfunctie; 4. Educatie (jeugd en volwassenen) blijft een speerpunt; 5. Museum meer zichtbaar maken in het straatbeeld; 6. Museum versterkt de uitstraling en trots van/op Heerenveen.

Samenstelling bestuur:

De samenstelling van het bestuur was op 31 december 2022:

Dhr. H. ten Hulscher (voorzitter), dhr. B. Benthem (secretaris), dhr. T. Hiemstra (penningmeester), dhr. R. Tamourt (lid).

Contractduur van de bestuurders

Volgens de statuten worden de bestuurders benoemd voor een periode van 4 jaar, en voor maximaal 2 periodes.

Naam	Ingang	Afloop periode	Afloop periode 2
T.J.J. Hiemstra	1-3-2016	1-3-2020	1-3-2024
R. Tamourt	1-9-2018	1-9-2022	1-9-2026
B. Benthem	1-9-2020	1-9-2022	1-9-2026
H. ten Hulscher	26-10-2022	26-10-2026	-

(neven) Functies van de bestuurders

Dhr. B. Benthem

Bestuurder Stichting Attenta, april-21

Directeur/Eigenaar Altrafare B.V., jan-20

Mede eigenaar VOF Incontro, jan-20

Lid RvT OSG Sevenwolden, sep-19

Dhr. T.J.J. Hiemstra

Directeur/Eigenaar Hiemstra & Hiemstra B.V., medio 2010

Lid Stichting De Heerenveense School, medio 2016

Dhr. R. Tamourt

Advocaat eenmanszaak Tamourt hodn Advocatenkantoor Burgum, aug-19

Voorzitter tuchtcie NoordOost KNVB, aug-20

Lid bezwarencie Gemeente Leeuwarden, 2010

